

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 412/2024-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľu (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Rastislava Kaššáka prerokoval oznámenie sudcu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Ivana Fiačana** o dôvodoch jeho vylúčenia z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1599/2024 a takto

r o z h o d o l :

- Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Ivan Fiačan **je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej na Ústavnom súde Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1599/2024.
- Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav a oznámenie sudcu

- Sudca Ivan Fiačan podľa § 50 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil podpredsedovi ústavného súdu možné dôvody svojho vylúčenia podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde vo veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1599/2024.
- Pokynom podpredsedu ústavného súdu z 25. júla 2024 bolo oznámenie podľa čl. IV bodu 1 písm. d) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 (ďalej len „rozvrh práce“) pridelené na rozhodnutie podľa § 51 ods. 2 zákona o ústavnom súde do IV. senátu ústavného súdu.
- Z oznámenia vyplýva, že vec vedená ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 1599/2024 bola pridelená sudcovi spravodajcovi Ivanovi Fiačanovi – členovi III. senátu ústavného súdu. Po oboznámení sa

s obsahom ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1599/2024 menovaný sudca zistil objektívne skutočnosti, ktoré by mohli vzbudzovať pochybnosti o jeho nezaujatosti.

4. Po oboznámení sa s vecou sudca Ivan Fiačan uviedol, že v minulosti ako advokát poskytoval právne služby sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] vo viacerých veciach, a to nielen jemu osobne, ale aj spoločnostiam, v ktorých bol štatutárnym orgánom. Takto napríklad poskytoval právne služby spoločnosti BBK AGRO, s.r.o., v ktorej bol sťažovateľ konateľom, vo veci vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 26Cbi/31/2016 (čo vyplýva z predloženého rozsudku z 29. marca 2018). Rovnako spoločnosť BBK AGRO, s.r.o., zastupoval v konaní proti správcovi úpadcu MLZ Invest, s.r.o., ktorý je oprávneným v exekučnej veci, ktorá je predmetom ústavnej sťažnosti (vedenej pod sp. zn. 1599/2024), a teda zúčastnenou osobou v konaní pred ústavným súdom. Pohľadávka, ktorá je predmetom exekučného konania, ktorého rozhodnutie je napadnuté ústavnou sťažnosťou, bola predmetom rôznych porád, ktoré ako advokát poskytoval sťažovateľovi.

5. Sudca Ivan Fiačan sa vo veci cíti byť zaujatý, a to pre pomer k sťažovateľovi, ako aj pre pomer k oprávnenému, resp. zúčastnenej osobe, a preto by mal byť z konania a rozhodovania v tejto veci vylúčený, minimálne z dôvodu zachovania objektívnej nestrannosti ústavného súdu.

II.

Posúdenie veci ústavným súdom

6. Ústavný súd zdôrazňuje, že požiadavka nestrannosti sudcu sa dotýka samej podstaty spravodlivosti a jej vnímania. Nestrannosť znamená absenciu zaujatosti či predsudku, znamená, že sudca nemá žiaden osobný záujem na výsledku konania. Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Subjektívne chápanie nestrannosti je posudzovaním správania súdu (sudcu). Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestrane, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či pochybnosť o nestrannosti sudcu je objektívne oprávnená, resp. odôvodnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

7. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie

sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

8. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

9. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

10. Pokiaľ ide o subjektívne hľadisko, treba vychádzať z prezumpcie nepredpojatosti dotknutého sudcu a zistiť, či jeho vyjadrenia alebo správanie v konkrétnej veci neposkytujú dôkazy na vyvrátenie tejto domnienky. Z obsahu oznámenia sudcu Ivana Fiačana vyplýva, že sa subjektívne cíti byť zaujatým. Vzhľadom na uvedené preto sudcu Ivana Fiačana nie je možné považovať za subjektívne nezaujatého v predmetnej veci.

11. Námietkový senát tak následne podrobil nestrannosť sudcu Ivana Fiačana aj testu objektívnemu, t. j. zisteniu, či vzhľadom na skutočnosti uvedené v jeho oznámení môžu z pohľadu externého pozorovateľa (účastníka konania alebo verejnosti) existovať objektívne odôvodnené obavy, že tento sudca vo veci nie je nestranný.

12. Vo vzťahu k objektívnemu testu ústavný súd konštatuje, že sudca Ivan Fiačan v minulosti zastupoval obchodnú spoločnosť, ktorej štatutárnym orgánom bol sťažovateľ, a to aj proti subjektu, ktorý je oprávneným v exekučnej veci, ktorá je predmetom ústavnej sťažnosti, pričom tento subjekt je zúčastnenou osobou v konaní pred ústavným súdom. Preto z objektívneho hľadiska existuje legitímny dôvod na obavy, či by sa sudca Ivan Fiačan skutočne javil ako nestranný so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci v minulosti vykonával.

13. Z uvedených dôvodov námietkový senát ústavného súdu rozhodol o jeho vylúčení z konania a rozhodovania v danej veci tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto uznesenia.

14. Podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde rozhodnutie ústavného súdu nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť dňom jeho doručenia poslednému z účastníkov konania pred ústavným súdom, ak tento zákon v § 83, § 90, § 100, § 108, § 150, § 168, § 175 alebo § 179 neustanovuje inak alebo ak nevyplýva iné z rozhodnutia ústavného súdu.

15. Ústavný súd v záujme rýchlosti a plynulosti konania rozhodol podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, že toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia ústavným súdom (bod 2 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. augusta 2024

Libor Duľa
predseda senátu